

גבעת הדמים

בין הסרטים המעטים מתוצרת אמריקאית שהם ללא כל דרמת אהבה וללא נשים על הבד נמנה גם הסרט „גבעת הדמים” (גבעת קול החזיר) המוצג עתה לראשונה בחיפה. המקום: קוריאה בשנת 1953.

גיבורי הסרט: פלוגת „קינג” (דהיינו, פלוגה ב' של הגדוד השלישי) שברגימנט־רגלים אמריקאי; בתפקיד מ.פ. — גרגורי פק. הפלוגה נתונה בהתמודדות לילה מרה עם הסינים, האוחזים בעמדותיה של גבעת „קול החזיר” לאחר שכבשוה מידי האמריקאים.

גנרל ס. מרשל, מחברו של הספר „גבעת קול החזיר” אשר ממנו הוכן הסרטי זה, מוכר לנו לא רק כאיש צבא מובהק וסופר צבאי רבי־כשרון אלא, בעיקר, כמטפח חיל־הרגלים וכנותן לו סעד ותמיכה מוסריים, עליידי הסכרת פעלו בפני הציבור הרחב. בספריו, שבחלקם ראו אור גם בעברית (בהוצאת „מערכות”), עומד הוא בעיקר על תופעות נפשיות של הפרט ומצבים פסיכולוגיים של הציבור, שהנם מנת־חלקם של אנשי־חיל זה. אין ספק שאת ציר הסרט — כפי שנתכון אליו מרשל עצמו, וכפי שודאי ייוכחו הקוראים משיופיע תרגומו העברי של ספר זה *) — מהווה המחשת תהפוכות־הקרב, אומץ־לבם של הלוחמים, והמשרבים הבאים על אנשי חיל זה, עקב העומס הרוחני והפיסי שהגו תולדת הקרב (ובעיקר — קרב הלינה).

בקורות אלה זכאי הסרט לשבח מיוחד בהביאו בזה אחר זה מצבים ונתוני קרב מציאותיים ככל האפשר. יתכן שהישג זה, שיש בו בודאי מן הכונה ומן האופי של לימוד מקצועי, גורע במידת־מה מאותה הנאה שחשים אנו בסרט עלילתי מובהק. הפעם זוכים אנו להבלטת מירב התופעות השגורות בקרב הרגלים: בין השאר מודגשת למשל שאלת האמון במפקד בדוגמת אותה שאלה נצחית של חייל: „האם הוא יודע משהו, המפקד הזה?” ותשובת ידידו: „מכל מקום יודע מספיק כדי לקבור אותך כחוק” תרענן ותזכיר ודאי למפקדים רבים כי אמון חייליו מותנה ביכולתו להנהיגם ולהובילם נכונה בקרב. דוגמה מאלפת מומחשת לא פחות ברגע דרמטי בו נפגשים חיילי פלוגת קינג בחיילי יחידה סמוכה שנתקה

יד רב משרה המ.פ. בשמשו מופת לחייליו — בעיקר לאלה מוכי ההלם ואחוזי הפחד.

זועם על רדיפת פרטומת המתבטאת בהחשת קצין־יחסי־ציבור במקום... תחבושות ותחמושת.

*) הוא יראה אור בהוצאת „מערכות” בימים הקרובים.

אור חזק מאיר לפתע את שדה הקרב, גורם לנפגעים רבים לאחד דקות מתנצלים אנשי הזרקאורים האמריקאיים על המשעשע...

ומאחרי הקלעים: — אמריקאים במבחן נכונות להחזיק בגב חסרת-ערך על-אף ריבוי נפגעים. לסינים היו חיילים בשפש

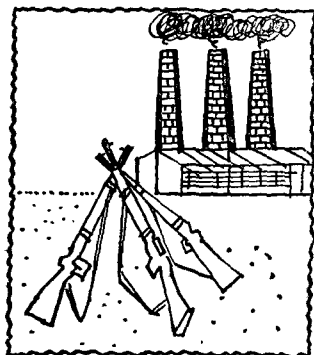

ע"י הסינים ונהדמה בהסתערות: שמחת הפגישה משכיחה לרבע את סכנות הקרב והחיילים ומפקדם, המ.פ., מתקבר צים יתר על המידה כדי לחזק את השמחה. פנו שנופל בתוכם מעביר חלק מהם לעולם האמת, והשאר, משהת-נערו מן התדהמה, אינם מודים במשגה שבהצטופפות אלא תולים את הקולר בארטילריה האמריקאית שאינה מבחינה בינם לבין האויב. מרבייתם תומכים בתחזוק שבהם וברטינתו כי "לא יילחמו כאן כדי להיהרג משני הצדדים". המ.פ., שאשמתו אינה פחותה משל השאר, עומד לבדו מול גוש מלוכד של חייליו מרוטי העצבים ורק תודות לכושר מנהיגותו נחלץ ממצב קשה זה אשר עלול היה להביא לידי כשלון בביצוע משימת הפלוגה.

תופעה כזו — של ערעור מורל הלוחמים — אינה נדירה כלל וכלל בשעת הקרב, ותגובתו של המ.פ. ודאי שעשויה לשמש השראה לכל מפקד.

צילום מצוין, אפור ולילי, וגבעות מלאות פגרים מוט-לים בפוזות רבות-הבעה מזכירים לנו במידה רבה חלק מן הסממנים שהביאו להצלחתו הרבה של הסרט, במערב אין כל חדש, אף הוא של אותו במאי. אך דומה, כי הפעם נעדרה אותה הבנה עמוקה בחיות-קרב שהנהגה חיונית לשם בימוי דרמטי-אמתי בסרט מסוג זה. הבנה זו — בתוספת עלילה רצופה אשר יש בה יותר מכיבוש יערה-האויב בלבד — בכוחה היה להפוך את הסרט למענין אף בעיניו של הדיוט בעניני צבא. כיון שכך, קשה יהיה למהליץ עליו בפני אורחים החסרים מושגי-סוד צבאיים; אך לאלו ששנתיים או שלוש מחייהם עברו עליהם בשדה האימונים, ושנתסו אף בקרב — אלה בודאי ידלו מתוך הסרט את אותן הנקודות המציאותיות שמרשל, בספרו, מציגן בבהירות, בשרתו בכך נאמנה את חיל-הרגלים — זה החיל "האפור" ונטול-הפרסומת.

הקרב, בסרט כבמציאות, הוא ארוך ומייגע; כיבוש ראשוני של שלוחה מגבעת-הדמים עם ההצלחה החלקית שבו, גובה מן היחידה את קורבנותיו שלו. לקראת ההכרעה הסופית ותפיסת השטח החיוני, פסגת הגבעה, גותר המ.פ. עם קומץ חיילים, עזרתה של פלוגה שכנה אינה ממהרת להגיע — היא הושמדה ברובה בלחימה באגף. אך כאן בא בסרט חזיון אשר צופה עלול לחשוב שכנראה אופייני הוא לאמריקאים: בעוד פלוגת קינג משועת לתגבורת, לתחמושת ולחמרי חבישה מופיע לפתע עוזר קציני-יחסי-ציבור מן הדיביזיה, בלויית צלם-עתונות. זעמו של המ.פ. עולה על גדותיו, אך איש יחסי-הציבור, כיאה לגבר אמריקאי, מצהיר מיד על נכונותו להישאר

אחד הענפים החשובים בהנהלת כל מפעל משקי גדול בזמננו הוא ענין „ניהול-האדם“ man-management דהיינו התורה והמעשה של טיפול באדם וטיפוחו. בא כעל ה„מכתב לקצין המילואים“ (עמ' 60) ומדגים במכתבו את חיוניותו של ענף זה אף ב„משק-האדם“ הצבאי — ובמיוחד ביחידות-מילואים.

עם כל חשיבותה של הדוגמה (אמנם, „אידיאלית“ במקצת...) שניר תנה ע"י בעל-המכתב — אין ספק כי אין זו אלא רק התחלה וציון ראשון, ונושא זה עוד ראוי-ראוי להצגה ופירוט נוספים, הן לגבי שירות-המילואים והן לגבי מציאות-הצבא בכללותה. המערכת תשים את לבה לצורך זה. אך היא תשמח אם ימצאו כבר מבין הקוראים כאלה אשר יגיבו על תוכן המכתב, יוסיפו דוגמאות — או אולי אף יביעו דעות במגמה אחרת.

שוב תעלו ליו של שוין-הדפוס: כעמ' 33, מתחת לתמונת דגם נושא הגייסות, מוסבר כי ביכולתו לשאת מחלקה שלמה. הכוונה כמובן לכיתה שלמה.

(המשך מעמ' 73)

גבעת-הדמים

של חיל-הרגלים; בעיות, שגני מרשל כה מיטיב להבינו. לקוראי הספרות הצבאית שבעברית יהיה בודאי ענין מיוחד בסרט זה גם משום כך שהספר כבר תורגם ונמצא תחת מכש בדפוס — ובודאי יראה אור בימים הקרובים. אם נכוונה ההנחה שהנאה מסרט נפגמת כלשהו אם צופים בו לאחר קריאת הספר — הרי שבמקרה זה המסיבות תסייענה לקורא לחזות תחילה בסרט, ולשפוט אותו לאחר מכן גם לאור הקריאה בספר אשר לפיו נוצר.

ולעזור. משמע, האשמה איננה נחלתם של ה„קטנים“, אלא מקורה אי-שם במטה הדיכוייה — במיקוד הגבוה: נקודה אופיינית בהטפותיו של מרשל לנכותם של אנשי החי"ר.

★

כאמור, אין הסרט יצירה דרמטית מעולה אך אנשי המקצוע-הצבאי וקוראי „מערכות“ ודאי ימצאו בו ענין — ולו רק בגלל המחשבה ותשומת-הלב המוסכנות לבעיותיו